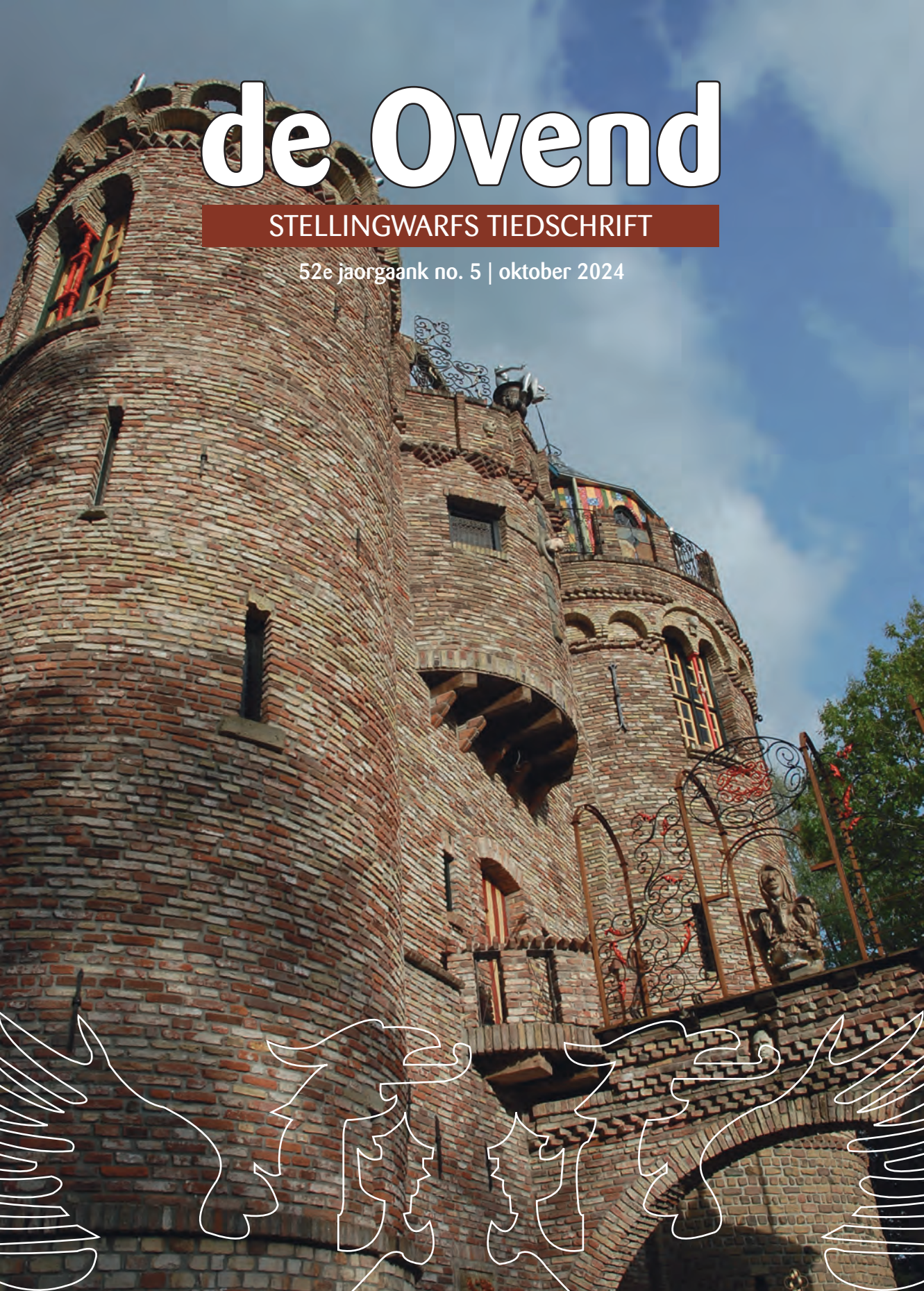
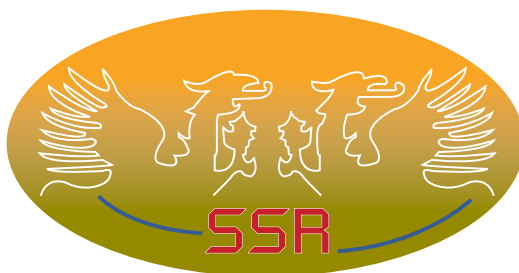

de Ovend

STELLINGWARFS TIEDSCHRIFT

52e jaorgaank no. 5 | oktober 2024

Kolofon

De Owend wodt uitgeven deur de Stichting Stellingwarver Schrieversronte en komt zes keer in et jaor over de heerd bij de leden/ab. In dit blad verschienen bij'dregen op et terrein van de Stellingwarver schrieveri'je, taelkunde, volkskunde, geschiedenis en taelbeweginge.

Redaktie Kjest Herder en Henk Kroese
Buro-redakteur Abel Darwinkel

DTP en omslag BVK grafisch vormgever, Haulerwiek

Drok Printbase, Sunt-Jehannesge

Adres Stichting Stellingwarver Schrieversronte,
Willinge Prinsstraote 20,
8421 PE Berkoop/Oldeberkoop
Till. (0516) 451108

**Eupeningstieden
administraosie** Deensdag t/m donderdag: 9.00 ure tot 16.00 ure
Overleg mit aandere mitwarkers kan allieend nao tillefonische ofspraoke

E-mail info@stellingwarfs.nl

Webstee www.stellingwarfs.nl

Ok te volgen op

Lidm./Ab. € 25,00 in et jaor
Opzeggen kan schriftelik tot ien maond veur et begin van een ni'j jaor

Losse nummers € 5,00

ISSN 0166-7351

D'r mag gien wark uut dit blad overneumen wodden zonder schriftelik goedvienen van de maeker(s).

De Stellingwarver Schrieversronte het per 1 jannewaori 2012 een kulturele ANBI-staotus. Kulturele ANBI nummer: RSIN 3396630. Dat betekent dat bij een gift an oonze stichting et bedrag verhoogd wodt mit 25%, tot een maximum van € 1250,00 in et jaor. Giften bin oftrekber, as die meer as 1% van jow inkommen binnen.

INHOOLD

Verhuizen

Een protte ongemak

Sutelaksie

Stellingwarver stripboek

FOTO'S/OFBELINGS

Omslag: Kjest Herder

6, 14, 16, 28, 29	Henk Bloemhoff
20	Johan Veenstra
21	Abel Darwinkel
25, 26	Lenus v.d. Broek
27	Harmen Houtman
30	Henk Kroese

2	Abel Darwinkel Et veuroffien
3	Van de redaktie Eupening en Eupen Huus
4	Van de redaktie Verhuzen
6	Henk Bloemhoff Stellingwarfs in et 'wild'. Beleving deur opschriften geft oonze tael meer aanzien en dus stevigte
17	Harmen Houtman In een kano (<i>gedicht</i>)
18	Christine Mulder Sleurlakkerd (<i>gedicht</i>)
19	Johan Veenstra Een protte ongemak en een kommesaoresjurk
21	Van de redaktie N'ije Stellingwarver Tomke
22	Jan Koops Ark veur karkewark 6
24	Jan Teijema Disse dag (<i>gedicht</i>)
25	Van de redaktie Sutelaksie
26	Van de redaktie Twiede drok Stellingwarver stripboek
27	Harmen Houtman Sporten
28	Henk Bloemhoff Konvenaant Nedersaksisch: versterking mit drie overheden
30	Henk Kroese De Doosbo
31	Jaap Sikkema leskoold
32	Van de redaktie Abonnement

As ik dit schrieve, zitten wij net een dag of wat in et nije, mederne, sjieke gebouw van de Schrieversronte.

Wat wodt et mooi! Vandaege is et laeste stokkien vloerbedekking legd, de boekenkaasten bin schuurd, et archief is hielemaole op orde en de boeken staon in et magazien. De computers bin installeerd en de tillefoons gaon al over. Et oolde gebouw is haost leeg en al missen wij oonze vaaste warkplekken, ie kunnen goed zien dat et tied was omme te verhuzen.

Mar is et nije gebouw dan al hielemaole klaar? Nee, jammer genug nog niet! Zoas iedereen die een keer verhuusd is, wel wet, zit ie een peer maond in de rommel en de deuzen veurd dat alles hielemaole naor et zin is. Mar d'r zit schot in en wij zullen zorgen dat wij as Stellingwarver Schrieversronte op zaoterdagmiddag 19 oktober goed veur de dag kommen mit een spiksplinternij gebouw. Jim kommen toch ok?

Kotomme, wij bin hadde an et wark. De sutelaksie is net oflopen, d'r is weer aorig verkocht, al bin wij d'r twie aovens uutregend. Dat was een tegenvaller, mar an de aandere kaante bin wij de laeste jaoren ok verwend. Ik hadde et nog niet mitmaekt dat et slecht weer was tiedens de sutelaksie, en dit was alweer mien vierde keer.

In disse Ovend vanzels verhaelen, gedichten en nijs, mar ok andacht veur vuufhonderd keer Stellingwarfs in et wild. Stellingwarver naemen, woorden of zinnen diej' op straote tegenkommen kunnen. Henk Bloemhoff het d'r een mooi artikel over schreven. Hij laot zien dat et belangriek is dat oonze tael buten te zien is.

Gelukkig zigt de preveensie Friesland ok et belang van de zichtberhied van de Stellingwarver tael en hebben zij daor een mooi bedrag veur beschikbaar steld. De Schrieversronte het een peer plannen indiend en in de volgende nommers van De Ovend lezen jim daor meer over.

Waor het onze fotograaf him
now weer verschaansd?
Hej' disse toren wel es be-
klommen? Attie Nijboer het
een gedicht schreven over
disse plak.

Aj' weten waor as dit is;
schrief dan mar gauw naor
info@stellingwarfs.nl onder
vermelding van foto De
Ovend nummer 5. De winner
kriegt een mooi boek.
De foto van Ovend nummer
4 was neumen bi'j de uut-
kietoren in et Fochtelerve-
ne dichtbi'j Raevenswoold.
Et boek gaot naor Jacob
Mulder uut Berkoop.

Wat staot d'r disse keer in de kieker?

Hierbi'j een tippien van de sluier

Dit orakel staot in Stellingwarf- westaende
Et is te bewonderen en te bekijken
Et dot daenken an veer vervleugen tieden
An ridders die om laand en
De haand van jonkvrouwen strieden
Op in vol ornaat optuugde peerden
Pattie gongen eervol ten onder
Wiels eren mit de buit weeromme keerden
Ja, in verbelinge beleef ie et leven van doedertied!
Mar et bouwark in Romaanse stiel
Blikt veul recenter verwezenlikt te wezen
En et wodt nog hieltied uitgebreid
Is now al wel een 26 meter hoog meraokel, vaalt te lezen
Et idee is ontstaon uut een fantesie, een droom
Van de eigener Gerry Halman
Of ok wel nuumd Greogrius de kasteelheer
Hi'j het et stappien veur stappien weten te berieken
Mar dat wod je alderdeegst dudelik
As disse in omkrieten bekende en eerder nuumde man
Jow daar mit een kuier speciaol rondleidet.

Attie Nijboer

Van de redactie

Eupening en Eupen Huus

Et bestuur van de Stichting Stellingwarver Schrieversronte neudigt jim van hatte uut veur et eupen huus van et ni'je gebouw van de Schrieversronte op zaoterdagmiddag 19 oktober 2024 om 15.00 uur an de Willinge Prinsstraote 20.

De laeste jaoren is d'r deur et bestuur van de Schrieversronte en deur de warkgroep huusvesting hadde warkt om een ni'je mederne huusvesting veur de Schrieversronte te regelen.

Eerst wodde perbeerd om oons gebouw an de Willinge Prinsstraote 10 op te knappen, mar doe blieken dee dat dat te duur wodde, hebben bestuur en warkgroep een ni'j plak vunnen veur de Schrieversronte; in Business Centre Berkoop an de Willinge Prinsstraote 20.

In et laeste half jaor is daor vule wark verzet om et gebouw klaor te maeken veur de aktiviteiten van de Schrieversronte. Wij kun jim alvast vertellen dat et mooi, modern, gebruiksrunderlik en zels wel een betien 'sjiek' wodden is. Daor bin wij wies mit en daaromme wiwwe graeg mit jim et gebouw feestelik eupenen op zaoterdagmiddag 19 oktober. Tussen 14.00 uur en 15.00 uur is de officiële eupening veur geneudigden. Van 15.00 uur is d'r veur elkeniene gelegenheid om te kommen kieken.

Wij hebben van 15.00 uur of een prachtig Stellingwarfs programma saemensteld mit veurdrachten, meziek en een warkwinkel striptekenen, en vanzels kan iederiene et gebouw bekieken.

Verhuizen

De Schrieversronte is verhuurd naar de Willinge Prinsstraat 20. Dat zij'm intied allemaole wel weten. Et woord verhuizen kuj' ok tegenkommen in et Stellingwarfs Woordeboek.

- *Oolde meie, dat is de twaelfde meie, dan moet d'r verhuurd wodden.* (Nw)
- *M. uut Wolvege het oons verhuurd.* (Nbk)

Mar niet allienig et woord verhuizen staot in et SW, ok woorden die daor mit saemenhangen as verhuusbedrief, verhuusbericht, verhuusdrokte, verhuusersgoed en verhuuswae-gen.

Mar ok een mooi woord as *verhuzeri'je*.

- *Mit de verhuzeri'je is in de veralteraosie mien brille ok nog poter.* (Op)

Een aander Stellingwarfs woord veur verhuizen is *ververen* of *vervaeren*, dat kuj'm ok viennen in et Woordeboek.

- *Vroeger gongen de boeren mit 12 meie vervaeren.* (Op)
- *De eredaegs hulp H. zien buurman te ververen naor et husien in Oosterwolde.*

Wij bin bliede dawwe in de afgelopen weken een protte hulpe had hebben van oonze vrijwilligers mit et verhuizen of ververen.

Henk Bloemhoff

Stellingwarfs in et 'wild'. Beleving deur opschriften gef t oonze tael meer aanzien en dus stevigte

Dit veurjaor wodde de greens van 500 oversteuken: meer as 500 keer wodde d'r veur de rebriek 'Stellingwarfs in et 'wild' op 'e SSR-webstee stellingplus.nl een foto anleverd mit een mooi opschrift in et Stellingwarfs. Et gaot om opschriften die aj antreffen her en der in oons taelgebied. De serie is al een aorige poze leden begonnen, naor et veurbeeld van de Grunningers. We schrieven dan begin 2015, mar hij lopt nog altied mooi deur, disse aktiviteit.

Waoromme spreken ze an, die opschriften? Kiek, die zien oge d'r op valen lat, lat al gauw de betekenis tot him deurdringen en hij of zij daenkt: Och heden, ja, een biezun-

In 2015 schreef de redaktie van de rebriek, in de persoon van Sietske Bloemhoff: 'Veur de rebriek 'Stellingwarfs in et 'wild' stuurde Johan Veenstra van Nijhooltpae disse foto in. 'In twielochten' is de naeme van een huus an de Oosterwooldseweg in Berkoop. 'In twielochten' is een prachtige Stellingwarver benaeming veur de tied tussen overdag en aovend, et schiemerdonker dus.

der plakkien, de eigener het d'r vast ok een goed gevuul bij had. En ja, bewust of wat minder bewust ondergaoj' as Stellingwarver de eigen tael. Dat raekt je dan al gauw. En veur wie Stellingwarfs niet de eigen tael is, ontstaot even et gevuul: mooi, de eigen streektael netuurlik, een aorigheid van degene die et opschreven het, wat ok al een aorig plakkien ja. Netuurlik, zokke opschriften verstarcken ok et Stellingwarf-gevuul.

Soms het een opschrift een uutneudiging in him, soms zit d'r zo dan ok reklame in. Kiek van dat mar alvast even naor et aende van et artikel...

En, lezer, zoaj' vermoedelik wel weten, pakt de regionaole tael je vaeks krek even gauwer of beter as dat et Algemien Nederlaans dat dot. Dat Nederlaans is niks mis mit netuurlik, mar de regiotael vuult vaeke wat minder plechig, minder zaekelik. Die is smuuier, smoecker om zo te zeggen, temeensen veur veul meensken.

Fesien veur de gangmaekers, veurlopers en aandere liefhebbers

Mar now is et dus aenlik wel tied veur een klein fesien. Die mooie opschriften die d'r binnen en daor now (meer as) 500 van binnen, bin reden om de vlagge uut te stikken. Lao'we dat doen!

En daor komt nog wat bij. In de stried veur et behoold van de regionaole taelen, zoas et Nedersaksisch, uteraord inklusief et Stellingwarfs, wodt vaeke anraoden om

Stellingwarf

De Stellingwarver vlagge uut! Dat kun meer meensken as allienig de koplopers trouwens ok wel vule vaeker doen: veur de tael, veur de zichtberhied van oons gebied en veur et Stellingwarf-gevuul!

toch veural in eupenbaore teksten en opschriften (ok) de regionaole tael te bruken. Allienig al om de geliekwaardighied mit de laanstael(en) uut te drokken. Dat is ok een weens vanuut de Raod van Europa, et Europese orgaan dat mit toezicht hoolt op beleidsuutvoeirng veur de erkende taelen.

Dat bruken van de tael in de eupenbaore ruimte is iene van de grote groep middelen om die tael mit in staand te hopen en te versterken. Deur de eigen tael in opschriften te lezen, wodt et gevuuul versterkt dat jow tael mittelt en dat iezels ok mittellen, veur vol tellen, veur geliekwaardig anzien wodden. Ziej' allienig Nederlaans, dan liekt jow tael vtdrokt en vergeten, niet de muute weerd om wat mit te doen. Dus is et hiel goed dat meensken die opschriften 'in et wild' allemaole maeken – dat doen ze mooi uut heurzels, uut liefde en goed gevuuul veur de tael. Nog es, de vlagge kan uut!

In 't plak van een feestrede

Kiek, et zol aenlik mooi wezen as oonze kraanten d'r extra ommedaenken an geven zollen, et sukses van 'Stellingwarfs in et 'wild'. Mar de maekers van de rebriek hebben in eerste instaansie wat bescheider west. Ze kwammen op 't idee om mij

as taeleman d'r wat over zeggen te laoten in een medium as *De Ovend*. Wat taelkundig locht d'r op leek heur ok wel aorig toe. Now, vot dan mar – al is et niet mien doel wodden om in et plak van een feestrede een boel taelkundige techniek zien te laoten.

Mar wat dan wel? As veurnaemste wol ik gewoon eerst alle 500 opschriften zien laoten. Vast niet elke lezer van *De Ovend* zit riegelmaotig op stellingplus.nl om alle opschriften wat te overzien. Eerder zit ie now en dan es om naor de nijste anweesten te kieken, gewoon veur aorighied netuurlik.

Dat zodoende volgen de eerste 500 hier dreks onder in een lieste. Dan gao ik wat taelkundige kaanten bijlanges en geve wat veurbeelden. En dan, wat vienen meensken de mooiste naemen aenlik? Dat is lastig om te meten, en daaromme he'k dat wat aandere benaoderd. Ik hebbe vraogd om de toptiene van de vuuf drokste anleverders zien te laoten. Die toptienen kommen aanst ok, nao de lange lieste en de neudige gedaachten over sommige naemen. Over die toptienen wi'k dan ok nog even een peer zinnen schrieven. Et is nogal wat, zuj' daenken, en dat is ok zo. Allienig al die 500 naemen. Now, daar kommen ze!

Stellingwarfs in et 'wild': de eerste 500 verzaemelde opschriften!

Veur de foto's mit de teksten zels moej' even kieken op <https://www.stellingplus.nl/category/tael-buten-deure/stellingwarfs-in-et-wild/>

1. Domenees Hoeke, driesprong, Hooltpae.
2. Klaeterlaene, straote, De Hoeve.
3. De Nijje Stienze, mfc, Nijjhooltpae.
4. Et Mientepad, straote, Oosterwoolde.
5. In Twielochten, huus, Berkoop.
6. Meulereed, straote, Berkoop.
7. Oold Ark, museum, Makkinge.
8. De oolde schoele, huus, Berkoop.
9. Haenebosch, viadukt, Peperge.
10. Gerrit's Hutte, voegelkiekhutte, Nijjhooltpae.
11. De Kezebol, huus, Makkinge.
12. Schaopedobbe, dobbe, Else.
13. De Brogge, straote, Wolvege.
14. 't Hokkien, dörpshuus, De Hoeve.
15. Iekenlaene, straote, Else.
16. An d'Iekenleane, huus, Else.
17. Et Kenon, winkel, Berkoop.
18. De Klaeter, schoele, De Hoeve.
19. Bedde & Broggien, bed and breakfast, Nijjhooltpae.
20. De Haegen, huus, Nijjhooltwoodde.
21. De Uutwiek, haven, Berkoop.
22. De Miente, aktiviteitencentrum, Oosterwoolde.
23. De Knienbergen, huus, De Blesse.
24. Meuleveldweg, straote, Buil.
25. Et Speultuuntien, speultuun, Scharpenzeel.
26. De Stobbepoele, varken-zorgboerderij, Else.
27. Oons dörpshuus, dörpshuus, Langedieke.
28. De Gaegelpolle, zorgboerderij en winkel, Oosterwoolde.
29. Et Anlopien, kiosk, Berkoop.
30. Ale Bakkers broggien, brogge, Nijjtriene.
31. Et Legjen, dörpshuus, De Fochtel.
32. De olde duker, huus, Else.
33. 't Olde café, kefé, De Hoeve.
34. Op elk kruuspunt van wegen, gedicht Johan Veenstra op et Centrumplein, Wolvege.
35. 't Skoelebos, bos, Buil.
36. 't Strobbe-nussien, hokkien speulmateriaol, Berkoop.
37. De Daoken, straote, Buil.
38. De Meule Passage, winkelpassage, Noordwoolde.
39. Tot kiek es, plaknaembod, Noordwoolde.
40. De Stoelmaeker, meubelmaekersbedrijf, De Oosterstreek.
41. Stienpad, straote, De Oosterstreek.
42. Butenbiens, karnevalsploug, Steggerde.
43. Bliede dat jim oons dorp bezuken, plaknaembod, Noordwoolde.
44. Op de patties mu'j hier kuieren, gedicht op bottien bij de Koebos, Nijjhooltpae.
45. 't Tuunvinkien, huus, Vinkege.
46. Venepad, straote, De Oosterstreek.
47. Ie bin hier bij de Hellingbrogge, huus, Noordwoolde.
48. De Duker, kefé-resteraant, Noordwoolde.
49. De Veurdele, kringloopwinkel, Noordwoolde.
50. 't Anlopien, peuterspeulzael, Hooltpae.
51. Slagers Laene, laene, Makkinge.
52. De Tentepolle, bezukersentrum, Nijjtriene.
53. De Schaopedobbe, groepsakkemedaosie, Else.
54. De Foeke, straote, Wolvege.
55. Dukerzicht, huus, Noordwoolde.
56. Bij de Sparrebos, huus, Nijjberkoop.
57. 't Kalverkaampie, minicamping, Steggerde.
58. Meulewiek, straote, Noordwoolde.
59. Meulestraat, straote, Wolvege.
60. De Buizer, konsertzael, Nijjhooltpae.
61. Hooltpad, straote, De Oosterstreek.
62. Meulereed, netuurgebied, Berkoop.
63. Monement Fochtelervene, monement, De Fochtel.
64. 't Kiekhuus, museum, Wolvege.
65. Et West, appattementekompleks, Wolvege.
66. 't Zunnehuus, huus, Oosterwoolde.
67. Gruun, straote, Appelsche.
68. Koele, straote, Appelsche.
69. Ofslag, straote, Appelsche.
70. Roegte, straote, Appelsche.
71. Zwaai, straote, Appelsche.
72. Hevettile, straote, Noordwoolde.
73. De Striepe, schoele, Hooltpae.
74. De Schieve Deure, kefé, Nijjhooltpae.
75. Meulepolle, huus, Hooltpae.
76. Oolde Kuunder, netuurgebied, Der Izzerd.
77. 't Olde Wold, tandartsepraktiek, Hooltwoodde.
78. De Kwekerije, straote, Noordwoolde.
79. Spoekeplas, poete, Noordwoolde.
80. Tot kiekies, bod SBB, Noordwoolde.
81. Sportpark Olpae, sportpark, Hooltpae.
82. De Miete, straote, Wolvege.
83. d' Oolde Pastorie, huus, Hooltpae.
84. Zol Nederland nog weten, gedicht H. J. Bergveld op monement, Oosterwoolde.
85. Keuper-drok-draank-schrieversplein, plein, Oosterwoolde.
86. De Hoolt-Tuun, kantine körfbalkklub, Hooltpae.
87. De Koele, viadukt, Hooltpae.
88. Bennies Kraom, winkeltien, Blesdieke.
89. Vunnen, huus, Nijjberkoop.
90. Diakonievane, netuurgebied, Nijjberkoop.
91. Kiek uut, waarschouwingsbod, Ooldetriene.
92. De Striepe, straote, Oosterwoolde.
93. Meuleveldweg, straote, Oosterwoolde.
94. De Steense, sporthal, Wolvege.
95. Meulemaad, straote, Oosterwoolde.
96. Delleboersterheide, netuurgebied, Berkoop.
97. Infermaosiebod Fryske Gea, Nijjberkoop.
98. De Polle, kefé, Blesdieke.
99. De Miente, kantine vekaansiepark, Noordwoolde.
100. Schoelepad, pad, Zaandhuzen.
101. 't Haezehusien, huus, Buil.
102. Elserveld, peerdepension, Else.
103. Sletel parredies, gedicht Johan Veenstra, poëzieroute Koningspad, Wienjewoolde.
104. Wij warken an een mooi Lendedal, infermaosiebod, Berkoop.
105. d' Elf ieken, minicamping, Else.
106. 't Ronde, huus, Else.
107. Meulepolle, straote, Buil.
108. Te plak, huus, Langedieke.
109. De Polle, straote, Wolvege.
110. Takkemaeker, beeld, Nijjhooltpae.
111. Het is ok altied wat, opschrift stien, Noordwoolde.
112. Denk er omme, waarschouwingsbottien, Else.
113. De Wildhoeke, huus, Else.
114. 't Poolderhuus, dörpshuus, Munnikeburen.
115. De Snuusterij, winkel, Appelsche.
116. De Brogge van Jikke, brogge, Nijjlaemer.
117. De brogge van Nijjlaemer, gedicht Harmen Houtman bij de brogge, Nijjlaemer.
118. De Slegge, straote, Appelsche.
119. De Koele, eupenlochttheater, Appelsche.
120. Mooi da'j west bin'n... gauw weer komm'n, bod eupenlochttheater, Appelsche.
121. Opa's Laand, hoeke laand, Nijjhooltpae.
122. Ik bin en blief een boer, tekst t-shirt, De Fochtel.
123. Elser stekkie, ukkespeulplak, Else.
124. Elser praothuus, kantine sportverieninge, Else.
125. Lute's land, hoeke laand, Buil.
126. Immennocht, bij'estal, Else.
127. Bütengeweg, straote, Else.

128. Broggepop, meziekfestival, De Hoeve.
129. Et Nussien, bed en breakfast, Appelsche.
130. 't Bliedien, sportveld, Zaandhuzen.
131. Meulebosweg, straote, Makkinge.
132. Vistrap Meulereed, vistrappe, Berkoop.
133. De hujbarg, gedicht Harmen Houtman, poëzieroute om Oranjewoold, Katliek.
134. Wij' warken an een mooi Wolvege Zuud, infermaosiebod, Wolvege.
135. Et Klonehuus, mfc, Willemsoord.
136. Veur altied in oons hatte, grafstien, Nij'hooltpae.
137. Happy Zoemer, bod tuuncentrum, Blesdieke.
138. Hobby's in Olpae, bod dôrpsfeest, Hooltpae.
139. Kom mar veerder, gedicht Lamkje Hof-de Boer op bod, Berkoop.
140. Oons hoekien, kienderspeulplak, De Langelille.
141. Klaover drie, huus, Der Izzerd.
142. De Stoeke, straote, Wolvege.
143. Kiek es, snoepwinkeltien, Wolvege.
144. Jaegersrust, peerdestal, Berkoop.
145. Et Proeme nust, o.a. lunchroom, winkel, Scharpenzeel.
146. 't Holtpad, schoele, Nij'hooltpae.
147. Kiek op e wiek, tekst op baan, Raevenswoold.
148. Stienekamp, straote, De Fochtel.
149. Vroeger mos ie hier tol betaelen, gedicht Lamkje Hof-de Boer op bod, Berkoop.
150. Jan van Dam's broggien, brogge, Spange.
151. Dit plak is opricht in 1967, bod op dôrps huus, Der Izzerd.
152. 't Oolde Geveltien, huus, Ooldetriene.
153. Kienderhoek, kienderopvang, Wolvege.
154. 't Trefpuntien, dôrps huus, Makkinge.
155. Et witte voeten, huus, Munnikeburen.
156. Lochtenrek, brogge, Makkinge.
157. De Kuunder, revier, Oosterwoolde.
158. Et gaot weer bliuen, opschrift bod, Wolvege.
159. Openbare werken blaost en zoegt et zels, tekst op gemeente-auto, Nij'hooltpae.
160. Iegepoelsdijk, straote, Langedieke.
161. Et Stoefzaand, kienderspeulplak vekaansiepark, Appelsche.
162. De Greverije, straote, Noordwoolde.
163. In et hooft, tennisverieninge, Hooltpae.
164. Een dorpien mit een oold verleden, gedicht Lamkje Hof-de Boer op bod, Berkoop.
165. 't Kragelhuus, bedde-en-broggien, Buil.
166. De Verdwenen Peerden, spandoek straottheater, Berkoop.
167. De tael van et hatte, beeldmark theatrale kuiertocht, Hooltwoodde.
168. Minsken die naor rust verlangen, gedicht Lamkje Hof-de Boer op bod, Berkoop.
169. Stille wille, huus, Appelsche.
170. Blessebroggepolder, netuurgebied, De Blesse.
171. De Lendevallei, netuurgebied, De Blesse.
172. 't Buurthuis, dôrps- en aktiviteitencentrum, Noordwoolde.
173. De Drietippe, appattemmentekompleks, Wolvege.
174. De Beukepolle, huus, De Oosterstreek.
175. Stellingwarverdag, tekst op infermaosiebod, De Hoeve.
176. Eet smaekelik, tekst op servet ziekenhuus Tjongerschaans, Et Vene.
177. Aj' een plak zuken, tekst in dôrps huus, Der Izzerd.
178. Haenepolle, straote, Noordwoolde.
179. An de stamtaoefel, tekst op infermaosiebod, De Hoeve.
180. tot kiekies, tekst op bod, Hooltpae.
181. Wij' zullen d'r veur waeken, tekst H.J. Bergveld in baan, Else.
182. Uutpoester, ruimte in MFA, Berkoop.
183. De Splitting, straote, Wolvege.
184. Stik eem an bij Jehan, tekst bottien kefe, Steggerde.
185. De Knipschure, kapselon, Hooltpae.
186. Koe-kiek krukkien, krokkien, Blesdieke.
187. De Wolterswiek, huus, De Oosterstreek.
188. 't Bootien, ruimte in LindeStede, Wolvege.
189. de Brogge, ruimte in LindeStede, Wolvege.
190. 'n Zeune, geboorte zeune, Nij'hooltpae.
191. Uut Else, warktugeverieninge, Else.
192. De Uutwiek, ruimte in LindeStede, Wolvege.
193. de Meulen, ruimte in LindeStede, Wolvege.
194. 'Gaon, Moe'n ienkeer..., taelmonement, Nij'berkoop.
195. De oolde revier de Kuunder, infermaosiepaol, Nij'berkoop.
196. de Stiekel, ruimte in LindeStede, Wolvege.
197. de Blekber, ruimte in LindeStede, Wolvege.
198. de Struke, ruimte in LindeStede, Wolvege.
199. de Blossem, ruimte in LindeStede, Wolvege.
200. OBS Heidepolle, schoele, Wolvege.
201. De Lendepoolder, netuurgebied, Wolvege.
202. Stille Wille, huus, Spange.
203. Overlendepad, straote, Ooldetriene.
204. De Wrotters, tuunverieninge, Wolvege.
205. Veul heil en zegen, tekst infermaosiebod, Der Izzerd.
206. De Dieke, ruimte in LindeStede, Wolvege.
207. de Scheuf, ruimte in LindeStede, Wolvege.
208. 't Hekkien, ruimte in LindeStede, Wolvege.
209. De Striepe, ruimte in LindeStede, Wolvege.
210. de Kiewiet, ruimte in LindeStede, Wolvege.
211. De Pampel, huus, Nij'triene.
212. Sssssttt..., opnaemeruimte Odrie, Oosterwoolde.
213. Prissentaosieruimte, prissentaosieruimte Odrie, Oosterwoolde.
214. eupen Keuken, keuken Odrie, Oosterwoolde.
215. 't husien, husien Odrie, Oosterwoolde.
216. Vrouwluden en Manluden, husies Odrie, Oosterwoolde.
217. De Tippe, huus, Appelsche.
218. Puur Stellingwarfs Rundvlees, bod zorgboerderi'je, Nij'hooltwoodde.
219. Douwe en Rinkje's reed, reed, Der Izzerd.
220. Stuyvesant Sailors, shantykoor 20 jaor, Wolvege.
221. Pyter ien jaor, verjaordag zeune, Nij'hooltpae.
222. De Barte, straote, Wolvege.
223. Geert's Pattien, pattien, Nij'hooltpae.
224. 't Voegelpattien, pattien, Nij'hooltpae.
225. De Olde Tramhalte, eetkefe/B&B, Else.
226. Johannes Visser zien plakken, netuurbelevingspunt, Nij'hooltpae.
227. Kuunderhof, straote, Oosterwoolde.
228. Dierzeker, bod netuurbelevingspunt, Nij'hooltpae.
229. Peerdemaegien Anneke 50 jaor, bod verjaordag, Spange.
230. d'Oolde Slaachterij'je, huus, Noordwoolde.
231. Eem pauze, tekst dôrpsfeest, Nij'hooltpae.
232. Loonwarker, tekst dôrpsfeest, Nij'hooltpae.
233. Krekwakwol, huus, Appelsche.
234. De Fochtel, zorgboerderi'je, De Fochtel.
235. Piet zien kraom, winkeltien, Blesdieke.
236. Wiegiers straantien, strand, Ooldetriene.
237. An de praot, spandoek verjaordag, Wolvege.
238. t kroampien, kroampien, Appelsche.
239. kiek mar us eem, bod tentoentelling, De Oosterstreek.
240. 't Olde Wief, B&B, Ooldetriene.
241. Daor moej' henne..., jeugdhonk, Munnikeburen.
242. De Appelsche Hof, pankoekeresteraant, Appelsche.
243. Klebienders, meziek-/zanggroep, De Hoeve.
244. Stellingwarver Koffie, koffiemisienen, Nij'laamer.
245. Groeten uut Olpae, plakplaetien, Hooltwoodde.
246. Eem zitnn, tekst op baankien, Steggerde.

247. Huus Zeuven, winkel, Wolvege.
 248. Stellingwarfs as 't even kan, plakplaetien, Makkinge.
 249. Koekalverij, tekst dôrpsfeest, Nij'hooltpae.
 250. De Catspoele, poele, Nij'berkoop.
 251. Tuut en d'r uut!, bottien bij schoele, Else.
 252. Uut de buurt, strijgoed, Noordwoolde.
 253. Et Darreltjen, eupenlochttheater, Der Izzerd.
 254. Geheim, gedicht, Nij'triene.
 255. Visker, gedicht, Munnikeburen.
 256. Schilder, gedicht, Noordwoolde.
 257. Schippersvrouw, gedicht, Munnikeburen.
 258. Kloar 40 jaar, spandoek verjaordag, De Blesse.
 259. Hoolten Klinte, gebouwd Hist. Ver., Appelsche.
 260. An de Stamtaofel, tekst anplakbiljet, Appelsche.
 261. Bottien preeel Meulebosch, bottien, Berkoop.
 262. Even noffelik bekommen, tekst baankien, Sunnege.
 263. 't Laege Huus, huus, De Oosterstreek.
 264. An de wiek, huus, Nij'hooltpae.
 265. Wij' warken an een mooi Lendedal, tekst op bod, De Blesse.
 266. De Olde Stee, huus, Noordwoolde.
 267. Lende, naeme op husiesdeure, Der Izzerd.
 268. de Olde Vaort, eetkefé, Noordwoolde.
 269. 't Hommelnust, huus, Noordwoolde.
 270. de Holthof, siertuun, B&B, vekaansiehuus, Hooltpae.
 271. Fluuster mien naeme, gedicht, Noordwoolde.
 272. Kom d'r mar in, tekst op deure, Oosterwoolde.
 273. Tot kiek es, tekst op deure, Oosterwoolde.
 274. In de leegte, huus, Ooldelaemer.
 275. de Olde Boerenkeuken, huus/atelier, Steggerde.
 276. Stokkies Aovond, aankondiging kabberetaovend, Noordwoolde.
 277. de olde kuunder, huus, Makkinge.
 278. Waor de Lende, tekst in gemientehuus, Wolvege.
 279. 't Fiene Hokkien, hoolten karkien, Nij'berkoop.
 280. Bruunshoghe & bruunshoge, huus/boerebedrief, Makkinge.
 281. Café de Karre, huus, Nij'hooltpae.
 282. 90 jaar vvv Olpae, bod vvv, Hooltpae.
 283. De Knölle, bod buurtschop, Oosterwoolde.
 284. et karkien, karke, Blesdieke.
 285. Lolkema's Laene, fietspad, Nij'hooltpae.
 286. Bliede, kefégien, Noordwoolde.
 287. Uutblaosbaankie, baankien, Wapservene.
 288. 't Pennekaampje, kaampjen, Baors.
 289. Buttinge, buurtschop, Oosterwoolde.
 290. 't Boskefé Kobus, kefé, Zorgvlied.
 291. d' Olde Tuunderije, tuunderi'je, Willemsoord.
 292. De Kaamp, buurtschop, Oosterwoolde.
 293. Klaozinge, buurtschop, Oosterwoolde.
 294. Spinnerskaampe, laandgoed, Paosloo.
 295. Olde Meinenbos, straote, Willemsoord.
 296. 't Oolde Kloniehuus, huus, Willemsoord.
 297. Barkrukkie, winkel, Appelsche.
 298. Ooldetrienster Brogge, veldnaemen op bod, Ooldetriene.
 299. 't Kappie, kampeerplak, Baors.
 300. Taelgebied van et Stellingwarfs, bod, Hooltwoodde.
 301. Kiek in 't veld, huus, Doldersum.
 302. Heijda's Hiem, huus, Nij'hooltpae.
 303. Op 't Oost, lunchroom, Wolvege.
 304. 't Butent, straote, Ooldemark.
 305. De Kragge, straote, Scharpenzeel.
 306. De Ribbe, straote, Scharpenzeel.
 307. Oldemarkt mien dorpien, graffiti, Willemsoord.
 308. De Speulkoel, kampeerplak, De Polle.
 309. An 't Waeter, B&B, resteraant..., Wetering.
 310. Medhuzen, buurtschop, Oosterwoolde.
 311. Vaak buj te bange, bod paosvuur, De Fochtel.
 312. 't Olde Wold, appattemente kompleks, Stienwiekerwoold.
 313. Woldleite, wooncentrum, Stienwiekerwoold.
 314. Hoge- en Legeduurswoold, buurtschoppen, Oosterwoolde.
 315. De Takkebienders, ooldejaorsploeg, Nij'hooltpae.
 316. 't Tolhekke, zwembad, Basse.
 317. De Swelvers, schildersbedrief, De Blesse.
 318. Nanninge, buurtschop, Oosterwoolde.
 319. Praninge, buurtschop, Oosterwoolde.
 320. Steginge, buurtschop, Oosterwoolde.
 321. Op 'e ribbe, huus, Nij'triene.
 322. Zeuvenakkers, OBB, Appelsche.
 323. Leste stee, huus, Ooldemark.
 324. De Catspolder, netuurgebied, Peperge.
 325. Catskieker, voegielkiekutte, Peperge.
 326. Schrappinge, buurtschop, Oosterwoolde.
 327. Loohuus, buurtschop, Oosterwoolde.
 328. De Krimpe, huus, Ooldemark.
 329. Voegelhokkies, verkoopplak voegelhokkies, Steggerde.
 330. De Goorn, straote, Oosterwoolde.
 331. De kop d'r veur, verkiezingsposter WB, De Blesse.
 332. Genegenhied gaf oonze daegen kleur, tekst grafstien, Nij'hooltpae.
 333. Hier rust mien lieve breur, tekst grafstien, Nij'hooltpae.
 334. Leegemaad, straote, Oosterwoolde.
 335. Blijf Stellingwarfs, verkiezingsposter, Nij'hooltpae.
 336. De Weper, buurtschop, Oosterwoolde.
 337. Haulerdiek, straote, De Haule.
 338. De Weperpolder, buurtschop, Oosterwoolde.
 339. Driessenpolder, netuurgebied, Wolvege.
 340. Helomapolder, netuurgebied, Wolvege.
 341. Oolde Stroomdal, netuurgebied, Peperge.
 342. Botkeriservaot, netuurgebied, Peperge.
 343. De Platte, huus, Hooltpae.
 344. Pollepop, meziekfestival, Blesdieke.
 345. Veurhuus, appattement in boerderi'je, Gieteren.
 346. De leste brögge an 't Binnenpad, brogge, Gieteren.
 347. 't Spinnepad, straote, Blesdieke.
 348. De hunningdaenker van Makkinge, beeld, Makkinge.
 349. Beertien en vrouw Beertien 25 jaar trouwd, spandoek, Blesdieke.
 350. 't Krullebossie, bossien, Stienwiekerwoold.
 351. Mien plekkie, tekst dagbesteding dementerenden op auto, Tuk.
 352. 't Is laeter Daj' daenken, tekst op auto/caravan, De Langelille.
 353. Venekoten, buurtschop, Oosterwoolde.
 354. Franse parresjutisten in aktie!, tekst monement, Appelsche.
 355. Veuruut, stichting leerwarktrejekten, Nij'sliesiek.
 356. Pollepopkids, kienderdisco, Blesdieke.
 357. 't 'Is mooi west', aovend mit meziek, De Blesse.
 358. 't Brinkhuus, winkel, Dwingel.
 359. Stienwieker toorn, tekst lieten Gerard Buisman, Stienwiek.
 360. In liefde gedaenken wij, tekst grafstien, Nij'hooltpae.
 361. Ruskeweg, straote, Donkerboek.
 362. Stobbepoelweg, straote, Donkerboek.
 363. 't Steenwieker Stofzoegertien, reklamebod, Stienwiek.
 364. Nij'je brink, brink, Else.
 365. 't Olde Plietsiebero, huus, Noordwoolde.
 366. Zoepen poepen en..., tekst dôrpsfeest, Hooltpae.
 367. Ik roke deur..., tekst dôrpsfeest, Hooltpae.
 368. www.tiedzat.nl, ooldejaorsploeg, Zorgvlied.
 369. Stobbepoel, winkel, Else.
 370. Bentemaden, buurtschop, Oosterwoolde.
 371. NAT kiek uut, opschrift baank, Steggerde.
 372. De Krimpe, straote, Ooldemark.
 373. Kwoad wief, tekst dôrpsfeest, Hooltpae.

374. De Heer'n, biermark, Wolvege.
375. Meerdiek, menninge, De Hoeve.
376. Het leste sappie, tekst dörpsfeest, De Blesse.
377. Knienenbarger felicitaart, tekst dörpsfeest, De Blesse.
378. We gaon now op vekaansie, tekst kienderlietien Sietske Bloemhoff, Appelsche.
379. Mooi daj' west bin'n, tekst eupenlochtheater, Appelsche.
380. Bliede, tekst op spandoek, De Blesse.
381. 't Kniphuus, kapselon, De Kuunder.
382. 't Olde Maat Uus, museum Giethoorn, Gieteren.
383. Kiek en geniet, tekst bod, Scharpenzeel.
384. 't Vermanings 'uus, gebouw, Gieteren.
385. Kiek uut, drokte, tekst spandoek, Blesdieke.
386. Piraten ûut de regio, bandties kiek'n, anplakbiljet, Stienwikerwoold.
387. an de SLÛS, huus, De Kuunder.
388. Et Wiede, verbrieding Lende, De Kuunder.
389. 't Olde Skoele Meesters 'Uus, huus, Gieteren.
390. 1ste wiekend augustus, anplakbiljet popfestival, Wolvege.
391. Bûterheideveld, straote, Makkinge.
392. Die in een glaezen huus woont, gezegde op tentoonstelling, Der Izzerd.
393. De Slamme, camping, lesselham.
394. d'oolde smidse, huus, Steggerde.
395. De Pegge, straote, Donkerbroek.
396. Meulestaete, appattementekompleks, Wolvege.
397. De Meulehoek, dokterspraktiek, Wolvege.
398. De Turftente, camping, Wetering.
399. De Iekhof, huus, Waoteren.
400. Bruunsmapattien, pattien, Der Izzerd.
401. De Tille, naeme op bod, Oosterwoolde.
402. Prikkedille, huus, Spange.
403. Thijenkaampe, camping, Thij.
404. Lindediek, huus, Buil.
405. De iene is de aandere niet, tentoonstelling, Blesdieke.
406. Hof aan de Reune, bezukerstuun, Willemsoord.
407. An 't pad, minicamping, De Polle.
408. Koepinse, straote, Bantege.
409. Elk kan zonder pas hier binnen, gedicht Lamkje Hof-de Boer op bod, Berkoop.
410. Veur altied saem'n, volksvertelling op bod, Gieteren.
411. Weerribben, bod fietsnetwerk, Willemsoord.
412. Wieden, bod fietsnetwerk, Willemsoord.
413. De Stouwe, waetertien, Gieteren.
414. 'Boelderijje', jeu de boulesbaene, Vinkege.
415. Diepe Wiede, waeter, Wetering.
416. Mienbekien, onverhadde straote, Stienwikerwoold.
417. 't Hokkien, gebouwgien iesklub, Berkoop.
418. Woldplein, plein, Stienwikerwoold.
419. De Riete, straote, Else.
420. Op e Ribbe, Huus, Kaelenbarg.
421. Haelen, dörp, Haelen.
422. Veur niks, tekst op bod, Doldersum.
423. 't Tres Haarms, bod fietsnetwerk, Willemsoord.
424. Kalm an, bod, Hooltpae.
425. gaot we anblaoz'n, ankondiging midwinterhoornwandeling, Zorgvlied.
426. Delle, straote, Berkoop.
427. 't Steegien, straote, Vledder.
428. de skulpe, dörpshuus, Blaankemham.
429. Kiek achter de diek plein, plein, Blaankenham.
430. Ons Blankenham plekkie, baankies, Blaankenham.
431. 't Hoekie, huus, Blaankenham.
432. In de Ribb'n, staandbeeld, Kaelenbarg.
433. De Karre, kefé, Tuk.
434. Weerbericht De Karre, weerbericht, Tuk.
435. Neijaorsweg, straote, Doldersum.
436. Oolde Steense, diel sporthal, Wolvege.
437. Ni'je Steense, diel sporthal, Wolvege.
438. De Krimpe, straote, Tuk.
439. De Olde Hof, straote, Tuk.
440. t is 'n kom n en gaon, huus, Julianadorp.
441. De Botterkopers, beeld, Ooldemark.
442. As de deure niet los is..., bottien SSR, Berkoop.
443. d'r in, parkeerterrein, Berkoop.
444. d'r uut, parkeerterrein, Berkoop.
445. Kwikkels, straote, Witte Peerden.
446. De Zaagkoele, resteraant, Dwingel.
447. De Veurdele, straote, Nijjvene.
448. De Schaekel, jeugdthonk, Wolvege.
449. De Snikke, straote, Wolvege.
450. De Veenties, straote, Nijjvene.
451. De Ryge, straote, Nijjvene.
452. De Diek, straote, Nijjvene.
453. De Eetkaemer, kaemer in Huygens Huys, Frederiksoord.
454. De Kunstkaemer, kaemer in Huygens Huys, Frederiksoord.
455. De Markeste, groepsakkemedasie, B&B, Blesdieke.
456. Roekbosch, gehucht, Wannepervene.
457. Oens Huus, dörpshuus, Wapse.
458. Bakkersveentie, geitehokke, Wapse.
459. Hoek Makkinge op Buterheideveld, info-bod, Makkinge.
460. UUTGAON.NL, info-bod, Nijjberkoop.
461. Disse kante, bod, Nijjberkoop.
462. Tune in, opschrift bod winkel, Else.
463. Krek wak wol, bloemewinkel, Vledder.
464. d'olde skoele, huus, Heetveld.
465. De Tippe, dörpshuus/resteraant, Vledder.
466. 't Naber-huus, huus, Sunt Jaansklooster.
467. Hier kuj' mooi zitt'n, tekst op baankien, Oolde Willem.
468. d'Olde Smilde, annemersbedrief, Else.
469. Zieltjes, straote, Ooldemark.
470. Naobuur, zorginstansies, Vledder.
471. Bekentenis, gedicht Johan Veenstra, Nij'laemer.
472. Hier kuj Drents praoten, tekst bierviltien, Zorgvlied.
473. Uut Blesdieke, tekst op vlagge, Blesdieke.
474. De Menkaampe, menverieninge, Noordwoolde.
475. De Venne, straote, Wolvege.
476. Vledder giet knall'n, anplakbiljet oktoberfeesten, Vledder.
477. Corina's kroam, kraompien, Wolvege.
478. Oens speulplekkie, speulplak, Lhee.
479: de gruune kraome, kraompien, Lhee.
480. Oolde-Lende, haven, De Blesse.
481. Bij de ien moej..., opschrift in resteraant, Diever.
482. Meulegoorn, peerdeboerderij, B&B, Wapse.
483. 't Pruugeltie, opvang ukken, Wapse.
484. Oens Kiendhuus, butenschoelse opvang, Wapse.
485. De Fenne, straote, Oosterwoolde.
486. De Slatten, straote, Oosterwoolde.
487. Stellingwarver babbelaarlikeur, likeur, Wolvege.
488. Kloosterheerd, straote, Else.
489. De daoke, huus, Buil.
490. Wa'k kwiet wil, opschrift, Zorgvlied.
491. Klaor: kastmis 2023, op bod, Berkoop.
492. Tot kiek es in Nijjberkoop, ansichtkaorte, Nijjberkoop.
493. Bercoperweg, straote, Nijjberkoop.
494. Stellingwarfs stoofpottien menu Boszicht, Nijjberkoop.
495. Stienwikerweg, bod bij beeld, De Blesse.
496. Gewoon bütengewoon, tekst op bod, Steggerde.
497. An de fesse, tekst op spandoek, De Blesse.
498. A'k mij now umkeer, sticker op ofvalbak, Zorgvlied.

Telderi'jen

Et kan niet anders, aj' zoe'n lange lieste zien, daj' uut jezels wat beginnen te tellen. Uut welke gemienten kommen die opschriften veural? Die telling het Johan Veenstra al die tied bi'jholen: West-Stellingwarf 248, Oost-Stellingwarf 153, Stienwiekerlaand 63, Westerveld 30, Et Vene 2, De Friese Meren 1, Opsterlaand 1, Den Helder 1, Leudal 1. Netuurlik zit et meerste in et eigen gebied van et Stellingwarfs, in de eerste vier gemienten dus, mar we kommen zo te zien ok naor buten mit oonze tael.

Et zal je bepaold niet ofvalen, disse lieste mar... Mi'j donkt, allienig al bi'j et zien van al de naemen in dit artikel zullen d'r ok vast wel aorig wat meensken wezen die daenken: heden ja, dat wil ik toch ok doen, daor he'k ok nog wel een mooi idee veur! Dus: gewoon ok doen!

Hoe zit et aenlik mit de verbreiding over de dörpen? De eerste 500 zitten verpreid over mar even 75 dörpen. We geven even de top-25 in dit staotien:

1.	Wolvege:	51
2.	Oosterwoolde:	38
3.	Ni'jhooltpae:	29
4.	Berkoop:	27
5.	Noordwoolde:	27
6.	Else:	25
7.	Appelsche:	23
8.	Hooltpae:	19
9.	De Blesse:	14
10.	Blesdieke:	14
11.	Ni'jberkoop:	13
12.	Makkinge:	12
13.	Der Izzerd:	10
14.	Buil:	9
15.	De Hoeve:	9
16.	Steggerde:	9
17.	Willemsoord:	9
18.	De Oosterstreek:	8
19.	Gieteren:	7
20.	De Fochtel:	6

21.	Munnikeburen:	6
22.	Ooldemark:	6
23.	Ooldetriene:	6
24.	Stienwiekerwoold:	6
25.	Zorgvlied:	6

Kan d'r in jow woonplak ok wel wat meer bi'j as daj' tegenkommen? Gao je gang, zol ik zeggen.

Ik mien uut et staotien oflezen te kunnen dat d'r niet vule te zeggen vaalt over de verschillen in ciefers, behalven dan dat grotere plakken een groter tal hebben. Wie zol dat niet verwaachten. Ok liekt et wel dat kleine, 'echt-Stellingwarver' plakken et naor verholing goed doen.

Taelkundig zuuklocht

Wat vaalt me zoal op aan taelkundigs? Ik splisse dat even in een peer rebrieken, en vertel dan wat bi'j elk. 'Wat', dus zeker niet alles wat d'r te zeggen valen zol.

Fonologie, oftewel klaankleer; plus spelling

De klaanken wo'n veur veer uut et grootst pat uutschreven neffens de bestaonde spelling, al bin d'r ofwiekings. In *An d'lekenleane* (Else) is et kommagen gien bezwaor, de maeker het vast de vlotte uutspraoke tot utdroking kommen laoten wild, al schriev we gewoonlik in zinsverbaand de: Ze wonen an *De lekenlaene* (no. 16). De *ea* in *leane* van et opschrift is krek andersomme as dat we wend binnen mit de vaaste schriefwieze. In *De Zaagkoele* (no. 446, Dwingel) is de *ae* niet tot utdroking brocht. Om de begriepelikhied veur meensken van buten misschien? Mar *Zaagkoele* zol vast wel begrepen wodden... En in *Vaak buj te bange* (no. 311, De Fochtel) is een *u* as et gevolg van lipperonding bi'j de uutspraoke van *i* in beeld brocht, mar de gewone schriefwieze is *bi'j*. Vermoedelik gaot et om et weergeven van de uutspraoke van jongachtige meensken, want daor ziej' lipperonding van de *i* vaeker

bij gebeuren, in elk geval in et oosten van oons gebied. *Vaak* i.p.v. *vaeke*... mar waaromme, vraag ie je of? Dat waaromme gelt ok veur de e in et Blesdiekiger *Knienebergen* (no. 23). Waoromme gien ...*bargen* of alderdeegst ...*baargen*, mit de lange *aa* – die ze in de wereld van Blesdieke vaeke zeggen in woorden as *barg* / *baarg* 'berg'?

Morfologie, oftewel woordvorming

We kommen ok *Speultuuntien* tegen, onder no. 25. Flink wat van de lezers zullen *Speultunegien* verwaacht hebben. Mar... ok neffens et *Stellingwarfs Woordeboek* koj' vanoolds, behalven *tunegien*, ok et verkleinwoord *tuuntien* tegen in et Stellingwarfs. Et woordeboek (diel IV, van 1997) geft naost *tunegien* dan ok *tuuntien*, uut Noordwoolde en de Westhoeker dörpen Scharpenzeel en De Langelille. Dus *Speultuuntien* kuj' as niet ongewoon beschouwen.

De *Snuusterij* (no. 115, Appelsche) is ok een mooie naeme. En hij is ok opmerkelijk van vorm. In plaets van et Stellingwarver aachtervoegsel *-i'je*, dat we as Stellingwarvers verwaachten zollen (of eventueel *ij*), is in disse naeme et Nederlaanse aachtervoegsel *-ij* bruukt. Dit past in een beeld van woordvorming waarbij et eerste diel wel ofwiekend wezen kan van et Nederlaans mar et twiede, lao'we et mar numen et diel dat as basis warkt, niet. Veur saemstellingen gelt dat et twiede diel de soorte utdrukt, et eerste welk daarvan. Veurbeelden: *laandbouwschoele* (wel een schoele, mar niet in et algemien, mar speciaol i.v.m. *laandbouw*), *kampeerstool* (een stoel, mar speciaol veur kamperen). In oons geval *snuusterij* is et twiede stok dus vervongen deur de weerscheide van *i'je* in et Nederlaans, dus *ij*. Mar dat twiede diel in 't Nederlaans, dat hoeft netuurlik niet, et is niet neudig. *De Boelderijje* in Wolvege (no. 214, et gaot om een jeu-de-boulesbaene), is hielemaole Stellingwarfs. Zo kan et netuur-

lik ok, oogt et eigener.

Ik kom zo ok even bij de naeme *De Meule Passage* in Noordwoolde (no. 38 in de lieste). Mooi, dat gebruik van *meule*, mar as *pesaosie* al gangber wezen zol in Noordwoolde zol et toch niet gauw *Meule Pesaosie* wodden wezen. Zo is bij oons in Oosterwoolde de *Meulemaad* (no. 95) gien *Meulemaod* – dat zal de gemiente wat tevule van et goeie west hebben. Mij niet, want ik hadde graeg an de *Noordmaod* wonen wild in plaets van an de *Noordmaad*. Vergeliekber is *Meulestraat* in Wolvege (no. 39) naost *Meulewiek* in Noordwoolde (no. 58). Alhoewel, *wiek* slat in dat woord misschien op *wieken* van de meule, niet op *Stell. wiek* = 'wijk'.

Syntaxis, oftewel zinsbouw

Vule he'k d'r niet over te zeggen. Mar opmerkelijk is wel dat d'r in de verzaemeling ok hiele of zo goed as hiele zinnen opneumen binnen, naost opschriften in losse, inkelde woorden en mit groepies woorden. Zokke zinnen kommen uut gedichten of aandere teksten; zoas van H.J. Bergveld: *Wij zullen d'r veur waeken*, optekend in Else (no. 181). Ok zinnen die je welkom hieten of die anwiezings geven kuj' as opschriften tegenkommen, zoas *Bliede dat jim oons dorp bezuken* en *le bin hier bij de Hellingbrogge* (beide in Noordwoolde; no.'s 43 en 47).

Kotte zinnen, in feite hiel kot deur et gebruik van de gebiedende wieze, hewwe ok, zoas et uutneudigende *Kiek es!* (no. 143, Wolvege).

Binnen de woordgroep hewwe ok een biezunder type: *De Meule Passage* (Noordwoolde, no. 38) en *Et Proeme nust* (no. 145, Scharpenzeel) bin d'r veurbeelden van. Waoromme biezunder? Now, omdat dit aenlik een wieze van schrieven zien lat die ingaot tegen de Nederlaanse schriefprincipes: et zol aenlik *Meulepassage* en *Proemenust* wezen moeten. Ik zal niet zeggen

dat et beslist deur et Engels komt, mar in et Nederlaans van vandaege-de-dag ziej' vule vaeker woorden die neffens de Nederlaanse grammatika's saemenstellings binnen en dus an mekeer schreven wodden moeten, mar die toch los van mekeer schreven binnen. Dat los schreven is wat in et Engels vule veurkomt, en ie zien et dus ok in et Nederlaans gebeuren – al kuj' dat laeste niet op schoele leerd hebben. Een konstruktie die as biezunder beschouwd wodden zal deur liefhebbers van hoe zinnen bouwd binnen, vien ik disse: 't *Is laeter daj' daenken* (no. 352). Zoe'n verbieening mit *daj'* he'k vaeker heurd, al zol ik et daenk ik niet gauw zels krek zo zeggen. Ik zol daenk' eerder *as daj'* zeggen.

Ja, dan is d'r nog een syntaktisch verschiensel dat wel even ommedaenken hebben mag. Dat gaot om de woordsoorten. As Stellingwarvers weten we allemaole dat et niet et bos is, zoas in et Nederlaans, mar de bos. Toch zien we een bodopschrift mit 't *Skoelebos* in Buil (no. 35). Zo vien ie et bekende *De Koepelbos* van Berkoop ok nogal es anduded as *Het* of 't *Koepelbos*. Terwiel de volledige naeme aenlik *De Koepelbos* is. De opschriever van 't *Skoelebos* lat mit et i.p.v. *de* bij et twiede diel van et woord, bos dus, zien dat et Nederlaans bij dat woorddiel *bos* toch 'leidend' is.

Semantiek, oftewel betekenisleer

Nee, ik gao hier niet vertellen wat woorden as *maod*, *nust* en al zo meer betekenen, want dat kan ieder die 't niet wet makkelik naopluzen in et *Stellingwarfs Woordeboek*, en veur meer Drentsachtige woorden kuj' dat (ok) in et bekende Drentse woordeboek van G.H. Kocks e.a. Et bin beide pepieren woordeboeken, mar ze bin ok op internet goed in te zien.

Wel wil ik numen dat vule van de opschriften plakandudings binnen, naemen dus van vaaste plakken in et veld, dus aenlik

veldnaemen. Veurbeelden: *Bij de sparrebos* (no. 56), *Venepad* (no. 46), *De Stoelemaeker* (no. 40); naeme die et plak andudet en toegelieke de funktie uudrokt), 't *Tuunvinkien* (no. 45; 't gefte een vaaste naeme veur een plak, daar is een voegelnaeme veur bruukt en toegelieke wodt speuld mit de naeme *Vinkege*).

De Stoelemaeker, op 'e Oosterstreek.

Sociolinguïstiek / taelsociologie, de studie van tael in relaasie mit sociaole groepen

De veurbeelden die ik hierboven numde en meer zokke gevallen in de lieste laoten zien dat de drok van et Nederlaans bij de keuze van naemen nogal es groot is. De gewoonte is vanoolds om heufdzaekelik Nederlaans te bruken in de schrieveri'je en om daar ok veur te kiezen in alderhaande opschriften. Et vragt om een stok bewustwoddig om dan veur de regionaole tael te kiezen. Et weet hebben van, et anvulen van de sterkere pesisie van et Nederlaans, et daenken ok dat aanderen mit gebruikmaeking van et Nederlaans de betekenis gauwer deur hebben zullen, et eerder snappen, maekt dan men soms gauwer veur een Nederlaans grondwoord köst.

Vandaor *Meulemaad*, niet ...*maod*, *Meulestraat*, niet ...*straote*. Bij disse naemen kuj' trouwens ok zeggen dat vermoedelik veur *maad*, *straat* keuzen is omdat men him hooft an vaast beleid. Ok dat is een keuze veur et iene, en, om beleidsredenen dus, tegen et aanderen. De maatschoppelike situaosie en verholings bepaolen zodoende et gebruik, niet de warkelike kwaliteit van de struktuur, de meugelikheden en de aord van de tael.

An de aandere, veur et Stellingwarfs positieve kaante staot dat mennig opschrift voldot an de Stellingwarver spelling. Ok dat is in sociolinguïstisch verbaand mooi te beschrieven. Veul bewust daenkende, bewustwoddende meensken die wat hebben mit de eigen tael willen graeg mitdoen an wat toch vrij' algemien as weenselik zien wodt: de goeie spelling bruken, je an et goeie woordbeeld holen. Dat is beter allienig al veur de vlotte leesberhied. Gelokkig willen vrij' wat meensken de Stellingwarver tael goed verzorgen, hechten aorig wat meensken daor toch echt weerde an. Dat blijkt ok uut et verzorgd bruken van de tael in opschriften.

Warkers op et ereschevot

Wat vienen we now echt mooie opschriften? Et leek me toe dat degenen die de meeste naemen anbrocht hadden, wel as kedogien kriegen mochten om elk heur 'mooiste tiene' ofdrokt te zien. En zodoende ziej' hiernaof in kader van elk van de anbrengrs inderdaod de toptiene. Wat vaalt daor bij' op? Inderdaod kommen nogal es dezelden veur in ieders toptiene. *Tuut en d'r uut*, een opschrift dat van belang is om kiender vlot uut de auto gaon te laoten as die bij' schoele ofzet wodden, dat wodt vier keer geven. *Prikkedille*, *Hevetille* en *In Twielochten* wo'n drie keer nuumd bij' de toptienen. Ze bin zeker mooi, en we zien ok dat in disse opschriften mooie, oolde, typisch Stellingwarver woorden bruukt binnen. *Klaeterlaene*, *De Haegen*, *Meulegoorn*

en *Uutpoester* doen dat ok en skoren elk twee keer. Van een aander soorte dat twee keer nuumd wodt is netuurlik *Catskieker*.

D'r is dus wel wat iensgezindhied over wat mooi is. Laot dat een anvietering wezen veur jim lezers, om zels ok wat moois te bedaenken en die in de buterlocht an de buterwereld te tonen. Tot ieders plezier en tot heil van et Stellingwarfs!

Keuze van tien naemen, deur Sietske Bloemhoff

- 2. Klaeterlaene
- 5. In Twielochten
- 130. 't Blikien
- 156. Lochtenrek
- 182. Uutpoester
- 251. Tuut en d'r uut!
- 262. Even noffelik bekommen
- 385. Kiek uut, drokte
- 402. Prikkedille
- 482. Meulegoorn

Keuze van tien naemen, deur Henk Jaeger:

- 2. Klaeterlaene
- 20. De Haegen
- 37. De Daoken
- 71. Hevetille
- 178. Haenepolle
- 294. Spinnerskaampe
- 298. Ooldetriensterbrogge
- 321+ 420. Op 'e ribbe
- 364. Nijje brink
- 408. Koepeinse

Keuze van tien naemen, deur Hans Salverda:

- 115. De Snuusterij
- 182. Uutpoester
- 204. De wrotters
- 329. Voegelhokkies
- 251. Tuut en dr uut!
- 269. Hommelsnust
- 279. Fiene hokkien
- 325. Catskieker

- 402. Prikkedille
- 483. Pruugeltie

**Keuze van tien naemen,
deur Johan Veenstra**

- 5. In Twielochten
- 20. De Haegen
- 72. Hevetille
- 110. Takkemaeker
- 203. Overlendepad
- 251. Tuut en d'r uut!
- 279. 't Fiene Hokkien
- 325. Catskieker
- 402. Prikkedille
- 482. Meulegoorn

**Keuze van tien naemen,
deur Annie Dedden**

- 5. In Twielochten
- 36. 't Strobbe-husien
- 47. Ie bin hier bij de Hellingbrogge
- 72. Hevetille
- 181. Wij zullen d'r veur waeken
- 186. Koe-kiek krukkien
- 248. Stellingwarfs as et even kan
- 251. Tuut en d'r uut
- 352. 't Is laeter daj' denken
- 405. De iene is de aandere niet...

En de ondergetekende zels dan?

De riegel is op et mement dat ik dit schriev, in de morgen van 27 juli 2024, al angruud tot 530, en al zukende in de ni'je foto's vun ik disse, hier onderan, hiel mooi. Kiek, mien vrouw en ikke gaon eerdaegs even naor de Noordoostpoolder, we kommen dan deur De Kuunder. Mit zoe'n opschrift stikken we daar echt wel even an. Et laeste element in de naeme is trouwens niet hielemaole Kuunders, want dat zol dan *Kwartiertjen* wezen moeten, mit een *n* an et aende dus.

Now het mien vrouw ooit, in heur vroegere funktie van projektleider streektael bij de lesselakedemie. op verzuuk de mooie naeme *Kuunderse Sluus* mit anleverd, bedoeld

as opschrift bij de sluus die daar eupend wodden zol, van De Lende naor de revier De Kuunder. De eupening van die sluus was in 1990 en de naeme kwam doe ok in de pr, mar et opschrift leek de laeste jaoren vot... We zullen mar es henne te vraogen of et niet weerommekommen kan...

Laeste ni'js!

We bin 27-7-2024 toch vot-en-daolik mar even henne west te kieken. De sluus-waachterske daore hiette oons hattelik welkom en was zo vrundelik om oons te woord te staon. En ze het oons naor een plak brocht... waar et toch nog wel altied staot! *Kuunderse Sluus*, an de westkaante van de sluus zels! En we mochten nog mitkieken hoe et technisch toegang mit et schutten van een toevallig veurbijkomende plezierboot. Wat kuj' zo toch al aorige dingen mitmaeken aj' doende binnen mit opschriften in et Stellingwarfs!

Ere wie ere toekomt

Dit weren de ere anleverders veur de eerste 500: Fettje Alten, Hendrik Betten, Arie den Blancken, Renzo Bruggink, Ype Dijkstra, Jaap Elzenaar, Emiel Heida, Harmen Houtman, Wolly Huinink-van der Veen, Geert Lantinga, Hans Liest, Jan Oosterhof, Frank Spijkers, Immy Slood, Miranda van der Vegt, Otto de Vent, Freddie de Vries, Akkie Zeilstra, Jannie Zwaga-Wemer.

't Kuunders Kwartiertje nuugt je van hatte.

In een kano

In een kano op 'e Kuunder
veren Wietske en heur Kees,
lekker zunnig, Oosten wientien,
jonges, wat is dat een feest.

Bij Berkoop gaon ze uut aende,
broties mit en appelsap
en ze willen naar Mildam toe,
mar et 'glidt' niet al te rap.

En ze kommen niet in 't ritme,
peddelen eins wat ongeliek',
bin niet echt op mekeer inspeuld,
't botien dat veert schiev'en briek...

Wietske wet et altied beter,
Kees zegt ok hoe as et heurt
en de kano lopt vol waeter,
zoks is in een tel gebeurde...

't Veertuug dat slat ok nog omme,
koppien onder gaot et stel,
mar in visker gript de twieje
en die brobbelen: 'daankewel'.

*Tóch zag iene die ik kende
heur weer lopen haand in haand.
En now... suppen ze op 'e Lende,
dit keer wel in groepsverbaand...!*

Harmen Houtman

SLEURJAKKERD

Haast die deur de straoten toert

De klokke het de tied beroofd

Gekte dat de chaos voert

Et jaegen het de ziel verdoofd

Hiemelsblauw schient et verlangen

Dat onderhuuds onheurber koert

Ongemurken klaor te vangen

En een ni'je dag belooft

Christine Mulder

Een protte ongemak en een kommesaoresjurk

Et is op 4 oktober 2024 op 'e kop of vuuftig jaor leden dat mien eerste boek uutkwam. Et was een boek mit verhaelen en riempies en kreeg de titel *Wilde gaanzen*. Et eerste gedicht dat op 29 jannewaori 1972 van me publisieerd wodde, in de eerste oflevering van de rebriek *Uut de pultrum van de Stellingwarven* in de *Liwwadder Kraante*, hietten van *Wilde gaanzen* en staot in dit boek. Vandaor die titel. Ik hebbe niet echt geweldig mooie herinnerings an de prissentasie van mien eerste boek. Et zorgde bij mij veur een protte ongemak, mar et leverde mien moeder een kommesaoresjurk op. Ik hebbe al wiethoevaeke verteld dat et uitkommen van et eerste boek in et Stellingwarfs, *De oolde pook* van H.J. Bergveld, een eupenbaoring veur me was. In goed en geef Stellingwarfs hiet zoks vandaege-de-dag vanzels een *eye-opener*. Et was in 1971 een geweldige ontdekking da'k mien eigen tael blikber ok lezen en schrieven kon. En doe he'k et zels ok mar es perbeerd. Et eerste verhaeltien da'k schreef was *De pruke* en ik wete nog best da'k et veurlas an mien moeder en kammeraad Haarm (Harmen Houtman). Ik wete ok nog percies waor a'k zat. Op et voetebaankien in de kaemer van mien veurige huus. Ik hebbe van een protte dingen die in mien leven gebeurd binnen een fotografisch onthoold. Ik kan alles zo weer te veurschien toveren. Mien moeder en Haarm vunnen et mooi en zodoende bin 'k veerdergaon. Et leven hangt van toevalligheden an mekaander.

Nao *De oolde pook* kwam op 10 november 1972 et boek *Een haandvol speulgoed* uut van Jouk oftewel Martinus Bakker. De

prissentasie op die zwaorbewolkte dag was in dat veurige huus van mij. Et zat d'r die aovend zo vol as een pottien mit pieren. En netuurlik legde 'k die twee boekies nao ofloop naost mekeer en docht: Et zol toch wel hiel arg mooi wezen as d'r ooit ok es een boekien van mij uitkommen zol. Mar zol dat ooit gebeuren? Daor zo'k toch grif niet goed genoeg veur schrieven kunnen. Et zal wel in et laeste van 1973 west hebben dat Henk Bloemhoff en Jannes Nijholt, de veurzitter en siktaoris van de Stellingwarver Schrieversronte in die tied, me even appat nammen en zeden dat d'r aenlik ok een boek van mij kommen mos. Ik was stomverbaosd. Zo gauw al? Ik hebbe doe wat verhaelen en riempies bij mekaander zocht, een titel bedocht, en et boek wodde drokt bij Taconis in Wolwege. Was dat aachterof bekeken wel verstaandig? Wat kwaliteit anbelangt was et lichtkaans niet verstaandig. Alhoewel ik altied nog ien verhael uut dat eerste boekien op mien ripertoire as verteller staon hebbe. Et verhael *Carnaval* vertel ik zo now en dan nog en et bliket dan niet echt dateerd te wezen, want de meensken vienen et altied nog mooi. Et was wel verstaandig omdat et me een allemachtige oppepper gaf. Ik hadde ambisie genoeg en perbeer veerder te kommen en beter te wodden. Daor kreeg ik de kaans op disse manier veur en dat het hiel goed west.

Over de prissentasie wodde geheimzinnig daon en ik moch nargens wat van weten. Totdat Henk me op een aovend belde mit de tiedinge dawwe op 4 oktober mit mekeer naor et Perveensiehuus in Liwwadden zollen. Daor zo'k et eerste exemplaor

Van links naar rechts: burgemeester Luitzen Gauke Boelens van West-Stellingwarf, mien moeder in de kommesaoresjurk, Kommessaor van de Keuninginne Hedzer Rijpstra en een meer as verlegen schriever.

anbieden an de Kommessaor van de Keuninginne, dat was Hedzer Rijpstra in die tied. Burgemeester Luitzen Gauke Boelens van West-Stellingwarf zol d'r ok bij wezen. Dat was veur mi'j niet wat om mit plezier naor uut te kieken. Ik was meer as verlegen en zag d'r as een barg tegenop. Dat soort volk ston veer van me of. Ik zol niet weten wa'k tegen die meensken zeggen mos. Ik hadde daor niks mit, et was volk van een aandere pleneet. Dat is laeter wel bijtrokken, mar et het wel tied kost. Ik kan now hiel genoeglik mit Arno Brok en André van de Nadort praoten. Mar ik vun et doe verschrikkelik.

De aovend is mit een protte ongemak veur mi'j vanzels wel deurgaon. Mien moeder kocht veur de tied een ni'je jurk die, zolang as ze die had het, as kommesaorjurk deur et leven gaon zol. Ik hebbe de Kommessaor, die vremde man in een driedielig pak, doe een boek geven. En hi'j vreug a'k et signeren wol. Wat bedoelde die man in hemelsnaeme? Ik docht wel

dat et betekende a'k d'r een haandtekening in zetten wol. Mar ik wiefelde en doe zee hi'j da'k d'r mar een haandtekening in zetten mos. Mit een zinnegien d'r bij of zo. Ik hadde gien idee wat dat dan wezen mos en wiefelde weer. En doe zee die vremde man da'k d'r dan mar inzetten mos: *Anbeuden deur de schriever*. En dat he'k doe daon. Wat een vreselike toestaand. Ik vuulde me in wezen doodongelukkig. Een katte in een vremd pakhuus. Veerder is et daor bij me langesgaon en ik was bliede dawwe laeter onder eigen volk in et kefé van Hendrik en Roelie de Wagt in Nijhooftpae wat drinken konnen en d'r weren vulde koeken van bakker Siemen Boterkooper die d'r naost woonde. Doe we thuis weren legde 'k de drie Stellingwarver boekies naost mekeer op 'e taofel: *De oolde pook*, *Een haandvol speulgoed* en *Wilde gaanzen*. Ik was schriever! Mar dat was vanzels een vusen te optimistische gedaachte. Et was et begin van een levenlaank pochelen en perberen om beter te wodden. As ze doe tegen me

zegd hadden da'k dattig boeken schrieven zol, zo'k vermoedelik gillende votsteuven wezen.

Dat eerste boek wodde op een middag bespreuken deur Hendrik Entjes op 'e radio in et boekepergramme van de RONO. Ik vertelde dat op et belastingkantoor in Et Vene daor a'k warkte. En doe nam een kollega van mien ofdieling een transistor mit om d'r naor luusteren te kunnen. Ha'k mar nooit wat zegd, want ik vuulde me vreselik opgelaoten. De chef kwam trouwens ogenblikkelijk uut zien hokkien om te zeggen dat et vanzels verbeuden was en luuster onder et wark naor de radio. Et mos niet malder wodden. Et was doe een kompleet aan-

dere tied as now. Doe kollega Marten van der Wal van De Jouwer op een dag zonder strik veur op kantoor kwam, wodde hi'j deur de chef sebiet in de bus weerommestuurd naor huus toe. As hi'j him daor netties ankleded hadde, de strik veurdaon hadde, moch hi'j eerst weerommekommen. Een radio an moch dus beslist niet. Doe uutlegd wodde waaromme, moch et veur ien keer wel. Mar dan ok nooit weer. Entjes zee wat aorigs. Et weren aorige verhaelties en an de gedichten koj' zien dat d'r lichtkaans wel meer in zat. Daor he'k dus een huud vol wark an had, mar hi'j het donkt mi'j wel geliek kregen.

Van de redaktie

Ni'je Stellingwarver Tomke

De Stellingwarfse Tomke is d'r weer. Tomke is een perveensiaol veurleesprejekt van de Afûk veur ukken. De van oorsprong Friestaelige verhaelties over et joongien Tomke en zien kammerao-ties bin veur de Stellingwarfse ukken in et Stellingwarfs ommezet deur schriefster en vertaelster Sjoukje Oosterloo.

tember wodde orgeniseerd deur de Stellingwarver Schrieversronte. D'r wodt uut et Tomkeboekien veurlezen bij de Stellingwarver ukkespeulplakken. As jow ok graeg een Tomkeboekien hebben willen, dan kuj' even iene haelen bij de Schrieversronte in Berkoop, of iene telefonisch 0516-

451108 of via email info@stellingwarfs.nl bestellen.

Et Tomke-boekien het van et jaor as thema: 'Lekker eigenwies!' en staot vol mit mooie verhaelties, lieties en gedichies. Et Tomke-prejekt wil oolders infermeren over et gebuiken van tael in 'e omgang mit jonge kiender. Veurlezen en taelspellegies binnen belangriek veur alle taelen, ok veur et Stellingwarfs. De Stellingwarver veurleesweke in sep-

Wat Tomke betreft was d'r in augustus ok een aekelig bericht. De tekener van Tomke, Luuk Klazenga, is wegraekt. Hi'j was nog mar zestig jaor.

Klazenga was vanof et aldereerste begin de tekener van Tomke. Al 28 jaor zorgde hi'j veur de prachtige tekeningen die heurden bij de verhaelties over Tomke.

Ark veur karkewark 6

In et briede aanbod van lieden veur de karken zit van alles en nog wat. Lieden veur kiender, lieden speciaal veur morgens of aovends, rond bepaolde feestdaegen, liekas Kast, Paosen en Pinkster; lieden over geleuven, bidden en gao mar deur. Now zitten daor thema's bij daor meensken nogal verschillend tegenan kieken kunnen. Lieden hebben daordeur pattietoeren ok een theologische inhoud daor de iene him hiel goed bij vuult, mar een aander grote muute mit hebben kan. D'r bin lieden in et Ni'je Liedeboek die ik nooit zingen laoten zal in mien gewone karkediensten.

Now moe'k al eerlik wezen en daorbij voldaolik melden dat zoks meer over mijzels zegt as over et lied. Et kan wezen dat ik eerst muute hebbe mit een bepaold lied en laeter daor toch aanders over daenken gao, en dan een schoffen daornao weerommeval op mien eerste oordiel. Dat wisselende gevoel heb ik bijgeliiks bij et bekende lied "Wat de toekomst brengen moge", een lied dat bij begraffenissen of kremasies nogal as zongen wodt.

Et wodde schreven deur Jacqueline van der Waals (1868-1922) en is in hiel vule liedebundels opneumen. In et Ni'je Liedeboek (913), mar ok in onder eren Opwekkingsliederen (377) en de Zangbundel Johannes de Heer (880).

Et past goed bij meensken die tegen et aende van heur leven doende binnen mit dat levensaende; et gaot eins over vertrouwen en je daelegeven bij wat komt. Dat niet elkeniene daor even makkelijk an toegeven kan, dat zal wel dudelik wezen.

Toen een (nogal tredisioneel geleuvige) omke van mij in 1991 wegraekte en wij de rouwplechtighied bijwoonden, doe wodde dit lied ok zongen. Mar de domenee hadde in et litergieblattien bij dit lied hier en daor woorden opneumen die onderstreept waren. Eerst docht ik dat et wezen zol om die woorden extra naodrok te geven. Mar doe ik et nog es overlezen hadde, doe dee blieken dat de domenee woorden uut et oorspronkelijke lied vervongen hadde deur aandere woorden. En waor ik destieds muute hadde mit de originele versie, daor vuulde ik mij bevrijded deur die van de domenee.

In et eerst vas hadde hij de riegel 'Leer mij volgen zonder vragen' veraanderd in 'Leer mij volgen met mijn vragen'. In et twiede vas was 'zie, ik vraag U niet: waarom?' veraanderd in 'en ik vraag U dan: waarom?'. D'r weren nog een peer van dat soort anpassings deurvoerd. Anpassings die mij doe goed deden omreden ik in die tied op een bepaolde wieze naor et leven keek en een bepaold soorte geleuve hadde. Doe ik me dik vuuftien jaor laeter an et vertaelen naor et Stellingwarfs zette greep ik weer naor dat litergieblattien en nam een peer van die anpassings ok over in de Stellingwarver versie.

Mar now, weer zovule jaoren laeter, kiek ik d'r weer wat aanders tegenan. En dat komt dus deur veraanderings in mijzels en in hoe ik in et leven stao. Op goeie daegen, in goeie tieden, dan kuj' je overgeven an wat et leven jow te bieden het, wat dat ok is an mooie en minder mooie zaeken, en dan is de oorspronkelijke tekst goed te bruken. Mar aj' d'r aanders in zitten, aj' frustreerd

binnen en bijtieden wat opstanig, ja, dan kan et helpen en griepe weeromme op de tekst van die domenee van 1991. En dat is now et mooie van lieden. Veur elke stemming diej' hebben is wel een lied te vienen. En dit lied g13 lat him, ofhaankelik van de versie, dus lienen veur twee hiele verschillende stemmings diej' hebben kunnen. Hiernaof geef ik de oorspronkelike Nederlandse versie weer en mien vertaeling die ik in eerste instasie daarvan maekte, mit daarin dus de bewuste anpassings naor et veurbield van de domenee in 1991.

Wat de toekomst brengen moge,
mij geleidt des Heren hand;
moedig sla ik dus de ogen
naar het onbekende land.
Leer mij volgen zonder vragen;
Vader, wat Gij doet is goed!
Leer mij slechts het heden dragen
met een rustig, kalme moed!
Heer, ik wil uw liefde loven,
al begrijpt mijn ziel U niet.
Zalig hij, die durft geloven,
ook wanneer het oog niet ziet.
Schijnen mij uw wegen duister,
zie, ik vraag U niet: waarom?
Eenmaal zie ik al uw luister
als ik in de hemel kom!
Laat mij niet mijn lot beslissen:
zo ik mocht, ik durfde niet.
Ach, hoe zou ik mij vergissen,
als Gij mij de keuze liet!
Wil mij als een kind behand'len,
dat alleen de weg niet vindt:
neem mijn hand in uwe handen
en geleid mij als een kind.
Waar de weg mij brenge moge,
aan des Vaders trouwe hand,
loop ik met gesloten ogen
naar het onbekende land.

Wodt et diezig in mien leven,
God hooft boven mi'j zien haand.
Daormit is de rust mi'j geven
veur et onbekende laand.
Hi'j zal mi'j de weg gaon wiezen,
locht mi'j bi'j ok deur de naacht.
Daorum zal ik Him dan priezen
ok as 't ongewisse waacht.
Pattietoeren hebben vraogen
mi'j de naacht in 't leven brocht,
mar al kwam ik mit mien vraogen
le beloofden mi'j et locht.
Wodt mien leven zwaor en duuster
en ik vraag Jow dan waarom,
geef dat ik dan naor Jow luuster
en ok in Jow hemel kom.

Moet ik hier een keuze maeken
geef mi'j dan Jow goeie raod,
da'k de weg niet kwiet zal raeken
en niet kieze veur et kwaod.
In Jow hanen stao ik schreven
veurbestemd veur 't goolden laand.
Dus geef ik an Jow mien leven
as een kiend in Heit zien haand.
Dapper gao ik al zien wegen
as Hi'j mi'j in hanen hooft.
Rustig gao ik dan integen
d'onbekende stad van goold.

Disse dag

*de naacht is drok doende
verdwienen, zonder tied
in et eerste strepien locht
duuster roegelt, stroomt daele
in 'e veerte naor et Oosten
staodigan over de raand
veurraad veur 's aovends
disse dag kriegt een naeme
de naacht hoolt op te bestaon
binnen is 't nog donker
een peer laampies branen nog
wiels de dag an 't gruuien is
Bowie daanst zachies deur de radio
Lets dance! veur mi'j vusen te vrogge
koffie drokt et laeste betien duuster
vot, naor buten, naor et Oosten
(of toch naor et Westen)
de dag mag nog gien naeme hebben
d'r is now nog niks gebeurd
goenend bin al buten, onderwegens
neffens de radio fiets ik
doukies dreuge naor et wark
aansen kriegt de dag een naeme
wanneer en hoe gaot zoks eins
moej' binnen de lienties kleuren
welke kleraosie moej' an
helpt een medaille, getuugschrift, centen
now of nao et eten, mit kebaol of stille
de naacht komt rempend, zonder tied, zonder woorden
disse dag blijft zonder naeme*

Willem Jan Teijema

Van de redactie

Sutelaksie uut aende

In september is d'r weer suteld deur een proote vrijwilligers van de Schrieversronte Zij bin tussen maendag 9 en woensdag 25 september mit de krojen op pad west. Dat gebeurde veur et eerst vanuut et n'je gebouw an de Willinge Prinsstraote 20. Dat was even wennen veur de sutelers, mar nao een koppien koffie en een plakkien brood, vuulde et alweer net as in et oolde gebouw. De groep sutelers is een betien kleiner as in eerder jaoren, mar toch bin d'r weer een protte boeken verkocht en de sutelers hebben an de deure mooie gesprekken had over tael.

Twiede drok Stellingwarver stripboek

In et veurige nommer van De Ovend hej'm al lezen kund dat an et aende van augustus et eerste Stellingwarver stripboek utkommen is. Et boek is uitgeven deur de Stellingwarver Schrieversronte. Et is te koop veur mar € 9,95 te koop bij de Schrieversronte, op de webstee www.stellingwarfs.nl en bij de boekhandel. Et stripboek is tekend en schreven deur Frank Spijkers en het as titel: *Een honneleven, De aventuren van Otto, heer van Buil*.

De verkoop gong de eerste weken zo hadde, dat d'r al nao een dikke maond een twiede drok kommen mos. Een mooi risseltaot veur schriever en uitgever.

Over 'Een Honneleven'

Krek as zoveul van oons wil Otto een hond. Krek as zoveul van oons zonder him daar op veur te bereiden, want dat het hij niet neudig. Honne-trenings bin dan ok flauwekul, want ok die bin niet neudig. Een oolde Griekse filesoof het ooit es zegd: 'Een perbleem is pas een perbleem as et as een perbleem erveren wodt.' Wieze woorden van een wies man, vanzels. Mar om kot te gaon: Otto het krek as zo veul van oons een honnefluusterder neudig... Een stripboek vol mit grappige en hiel herkenbaore situaosies, of ie now een hond hebben of niet...

Frank Spijkers - *Een honneleven, De aventuren van Otto, heer van Buil*.
Uutgegeven deur de Stellingwarver Schrieversronte, opmaak Bauke Visser Koenders uut Haulerwiek.

ISBN: 978-90-6466-213-3

Frank Spijkers mit zien stripboek veur oons oolde gebouw.

Harmen Houtman

Sporten

Krek as veurgaonde zoemers bezochten we ok dit jaor weer de Friese Sporten. We stonnen op et Sjukelân in Franeker om naor et kaatsen te kieken. De spelregels learde ik jaoren leden in iene dag van Jacob. Op 'e diek achter et strand van de Lemmer keken we in augustus naor et Skûtsjesilen op de prachtige baai. Veural vanof de pier kuj' bewonderend kieken naor de bemanningsleden, die heur beste doen om mit spierkracht as eerste an te kommen. Et feest nao ofloop is trouwens ok prachtig.

Twie daegen laeter stonnen we op 'e tribune veur de Fierljepschaansen in Winsum. Ok een geweldige sport mit soms onverwachte risseltaoten. Op et Friese kampioenschap haelden de veersten krek de twintig meter en dat bleef wat achter bij eerdere jaoren.

En dan gaon we vaeke naor et Fries kampioenschap 'Ielrikjen/Aolroken' in Tjalleberd. Et is daor ok machtig gezellig bij al die rooktonnen. Et wereld kampioenschap Fries Dammen in Harlingen bezochten we niet. Krek as et kampioenschap Slingeraep in Akkrum.

Mar moewwe ok niet es zuken naor ni'je Stellingwarver sporten. Goenend waor een protte volk op ofkomt. Ik daenke dan an Klokkestoel-beklimmen. Wie haelt et snelste de klepel uut de klokke onder et pannedakkien? D'r bin genoeg plakken om dat es te organiseren.

In Raevenswoold kuj' daenken an et beklimmen van de Zeuven, de uutkiektoren boven et Fochtelervene. Over de trappen is et een beheurlik hoogte en d'r zollen jaor nao jaor wel es records sneuvelen kunnen. Wie zol de 18 meter et rapste olopen

Vanof disse hoogte jodelen in Appelsche...

kunnen? Zoks doen ze trouwens al jaoren as wedstried op de vuurtoren van Ameland. Et record van de klim over 236 treden staot op 52.63 seconden. As we even bij et klauteren bliieven: wie kan et snelste Kesteele Olt Stoutenburght in de Blesse an de butenkaant op kommen? Een prachtig feest mit middelieuwse kleren heurt daor vanzels ok bij.

In Appelsche kuj' daenken an een aanderoortige sport. Wat vienen jim van et Bosbarg-jodelen. Een wedstried vanof de ni'je toren op die gelieknaemige barg.

D'r bin genoeg koren mit solisten, dus ok volop dielnemers. De winner moet te heuren wezen in Else. Of zit d'r niet zovule galm in de Stellingwarver lochten? Wat ok nog nooit daon is, neffens mi'j, is et perrondraeven in Wolwege. Wie lopt et snelste hen en weer denne over dat stokkien NS, waor daegliks meer as 1300 reizigers in de trein stappen? Jow zollen d'r ok een estefette mit vier dielnemers van maeken kunnen. As overgeef-stokkien kuj' et fluitien van de kondukteur bruken. Kottomme, ok in ooze kontreinen zollen we es naodaenken moeten over originele sporten. Onbekende zaeken trekken vaeke een bulte publiek.

Henk Bloemhoff

Konvenaant Nedersaksisch: versterking mit drie overheden

Et Konvenaant Nedersaksisch wodde insteld op 10-10-2018. Dat was nao uitvoerig overleg van et Ministerie van Binderlaanse Zaeken, de Nedersaksische perveensies en de beide Stellingwarver gemienten plus de perveensie Frieslaand. Ok de taelorganisaosie Streektaelorganisaosies Nedersaksisch Taelgebied (SONT) dee mit. 't Was te doen om veerdere erkenning van et Nedersaksisch as regionaole tael.

Et Nedersaksisch wodde en wodt deur de ieuwen henne netuurlik al wel as een appatte tael beschouwd. 't Was ja gien Hoogduuts, gien Nederlaans en gien Fries. Van 1992 of kwam in fasen et Europees haandvest veur regionaole taelen of taelen van minderheden in warking, een insterment van de Raod van Europa. In 1995 / 1998 wodden et Nedersaksisch, et Fries en et Limborgs deur Nederlaand bij de Raod anmeld om onder de warking van et haandvest steld te wodden.

Et Nedersaksisch taelgebied

Nederlaand wol et Nedersaksisch wel erkennen onder diel II van et haandvest, mar niet onder III. Dat diel III is een konkretere uitwarking: ie leggen puntsgewieze vaaste waj' echt doen gaon. Zoks gong en gaot Den Haag vusen te veer, en dat al haost 30 jaor. Dan bij' in Europa wel wat een butenbientien, mar toch is, as alternatief een Konvenaant Nedersaksisch ontwikkeld.

Hiel mooi ni'js:

Urk, Bunschoten en Flevolaand doen mit
Vanof een feestelike ondertekeningsbijienkomst op Urk van 13 september dot die

gemiente en doen ok de gemiente Bunschoten en de perveensie Flevolaand mit. Zie even et kaortien: Urk ziej' zo wel liggen, en Bunschoten ligt in Utrecht, in die noordwestelike punt van et grune gebied. Et wodde een echt feestelike bijienkomst. As siktaoris van SONT moch ik d'r bij wesen, liekas veul aanderen. Now heb ik ok nog oolde banen mit pattie taelkenners op Urk, dus dat vuulde extra goed.

De overheden weren sterk vertegenwoordigd mit dippeteerden, wethoolders en ambteners. D'r was taeluutleg en Urker meziek. Netuurlik bin we as Stellingwarvers bliede mit de anwezighied van oonze wethoolders Jelke Nijboer (Oostaende) en Roelof Teun Hoen (Westaende). Ok Vr. Eke Folkerts, Fries dippeteerde, was d'r. De konvenaantpartners/overheden hebben dippeteerde Tjeerd van Dekken van Grunningen as veurzitter. Op mien fotogien hierbij zit wethoolder Jelke Nijboer drok wat uut te leggen.

Sfeerplaetien uut et Urker gemientehuus: de ondertekeningsplechtighied zal douk beginnen.

Henk Kroese

De doodsbo

Et is alweer een jaormennig leden doe'k een rondtien kuierde om et witte karkien van Midslaand henne. Et karkien dat tegere mit de vuurtoren van West-Terschelling, de meule van Formerum, de karke van Hoorn en et gruuun van de bossen en de dunen, bepaolend is veur de "skyline", om et mar es in minder geef Stellingwarfs te zeggen, van et eilaand. Goenend die as d'r west hebben hoeven grif gien muuite te doen et bield op te roepen.

Et rondtien kuieren was, ik geef et votdaoliks en eerlik toe, veural een smoesian van mi'j om niet in de drokte van te kleine winkelties in et dörp telane te kommen. En opjaegd te wodden deur alderhaande winkelvolk dat over mekeer henne strukelende en dukelende de kollektie perbeert te slieten an krektlielik over mekeer henne strukelende en dukelende kopers die as heur pat d'rvan perberen te "veroveren" en uutaenliks mit lege, zuver haost schenneseerde hanen en knijjen de winkels weer uut kwammen. Mar goed, op vekaansie roegelt et geld je now ien keer makkeliker de ponge en de busen uut.

Mar bij mij niet! Ik hadde mien andacht bij et karkhof, de stienen en dan veural de teksten die as d'r nog op stonnen. Dat goenend onder de leesders dat wonder vienen begriep ik. Ni'jsgierig dee'k mien best die vanof de straote te ontcieferen. Even twiefelde ik om de veerkieker d'rbi'j te pakken, mar dat leek me gien goed idee en eins ok niet netties.

De mebiele tillefoon zol een oplossing wezen kunnen. Daormit kon'k de foto's "opblaozen" en beter leesber maeken kunnen. Mar dat zol grif ok nog opvalend wezen veur et volk dat d'r mit mi'j ommestapte. Doe bleek me da'k pattie teksten ok hiel goed van buten et hof lezen kon. Ok de teksten die veur mi'j "as wandelaar" en grif ok ere wandelaars, bedoeld weren. Bij'glike de volgende:

"Ik was als een vrisse bloem ontloken aan de stam".
"Toen op het onverwachts de doodsbo tot mij kwam".
"Een zware ziekte bracht mij hier in t doodenrijk".
"Zijt wakend, wandelaar straks zijt gij mij gelijk".

Deur die laeste riegel vuult et of het ze et tegen mi'j as lezer. Wakend moe'k wezen. Geboren op 2 jannewaori 1859 en wegraekt op 11 april 1874 is ze dan 15 jaor oold. Heur hartekreet op heur stien geft heur as et waore een gezicht.

Nao et in 'e kunde kommen mit heur he'k et stok om 'e karke elk jaor wel een keer kuierd. Intied is 't een vaast onderdiel van een bezuuk an et eilaand. Biezunder? Nao al die jaoren wat mi'j angaot niet meer. Dus aj'm in 'e buurt binnen. Loop dan even wakend bij heur daele. Kwaod zal et niet kunnen en dan telt ze weer even mit!

Jaap Sikkema

Ieskoold

Eddy staoit in de riege veur 't leket van een ijskowinkel. Et is uutzonderlik mooi weer. Et kwik in de thermometer bast haost uut 't glaezen buisien. D'r bin een protte meensken die wel nocht hebben an een ieskoold traktaosie.

Veur Eddy staoit in de riege een wat eigenaorig vrouwgien. Al op leeftied, mar nog scharp van geest kuj' wel zien. Zi'j kikt de hiele tied wat spichtig de riege laangs en takseert de waachtenden.

As ze uiteindelijk an de beurt is, trekt ze 't leren beursien uut et leren tassien, friemelt et beursien eupen en telt et kleingeld. De munten wodden van de iene kaant naor de aandere kaant scheuven en weeromme. Ze vragt an et maegien wat as ien bollegien kost. 'Zeuventig cent' zegt de verkoopster en geliek d'r achteran: 'Wil ie ien of twee bollegies en wat veur smaek zal 't wezen?'

Et oolde wiefien heurt et an en duukt weer in de beurs en weer gaot 't kleingeld van de iene kaante van de beurs naor de aandere.

De meensken achter Eddy wodden ongedurig en een grote kerel zegt dwingend: 'De ijskoverkoper vragt jow wat!' Et vrouwgien kikt achteromme de man niet begriepend an. Ze duukt weer de pottemonnee en rommelt wat in 't kleingeld omme.

De grote kerel, mit vrouw en vier kiender, dot een stap naor veuren en zegt tegen et ijskomaegien: 'Geef die vrouw mar een bollegien van mi'j, dan komt d'r temeensen wat schot in.'

Et bollegien wodt in et hoorntien schept en de vrouw stikt de haand al uut. Ze wet niet hoe hadde ze de ijsko anpakken moet en nemt gauw een likkien van de koolde lekkerni'je. Ze bedaankt de gever uutvoerig en likt nog es laangs et hoorntien. Mit dat ze votloopt, dri'jt ze heur half omme naor Eddy en zegt: 'As ze veur niks binnen, smaeken ze et lekkerst!'

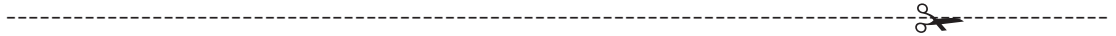
Abonnement

De Ovend komt zes keer in et jaor uut. Een abonnement kost 20 euro en wodt automatisch ofschreven. **Heb ie zels al een abonnement mar vien ie et mooi om iene een abonnement op De Ovend te geven?** Dat kan vanzels!

Dit abonnement hooft nao een jaor weer op, allienig as de ontvanger - van et kedo-abonnement angeft dat hij of zij abonnee blieden wil, lopt et deur. Et anvroagen van een abonnement kan deur et invullen van onderstaond formelien: Dizze bon kuj' in een envelop doen en opsturen an:

Stellingwarver Schrieversronte, Willinge Prinsstraat 20, 8421 PE Oldeberkoop

Ja! Ik neem een abonnement op De Ovend.
 Ik geef een abonnement op De Ovend kedo.

Aachternaeme:

Veurlatters:

Adres: Toevoeging:

Postkode:

Woonplaetse

Tillefoon: Emailadresse:

Ik machtig de Schrieversronte om et abonnementsgeld of te schrijven van mien baankrekening; IBAN:

Daotum:

Haandtekening:

Ik geef een abonnement op De Ovend kedo. (As et van toepassing is)

Aachternaeme:

Veurlatters:

Adres: Toevoeging:

Postkode:

Woonplaetse

Tillefoon: Emailadresse:

OTTO, HEER VAN BUIL

DEUR: FRANK SPIJKERS

TAELESSEN

Het maximale uit ondernemerschap halen?

→ Kijk op www.flynth.nl

Flynth. Het beste advies dat we je kunnen geven.

 Flynth